

2010. február 25., csütörtök

A Parlament prioritásai az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának ülésére vonatkozóan (Genf, 2010. március 1-26)

P7_TA(2010)0036

Az Európai Parlament 2010. február 25-i állásfoglalása az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának tizenharmadik ülészakáról

(2010/C 348 E/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsáról (UNHRC) szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen „az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának fejlődéséről, beleértve az EU szerepét” című 2009. január 14-i ⁽¹⁾, az Emberi Jogi Tanácsról szóló tárgyalások eredményéről és az Egyesült Nemzetek Emberi Jogi Bizottságának 62. ülészakáról szóló 2006. március 16-i ⁽²⁾, az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete közötti kapcsolatokról szóló 2004. január 29-i ⁽³⁾, az ENSZ reformjáról szóló 2005. június 9-i ⁽⁴⁾, az Egyesült Nemzetek Szervezete csúcstalálkozójának (2005. szeptember 14–16.) eredményeiről szóló 2005. szeptember 29-i ⁽⁵⁾, valamint az „Emberi jogok helyzete a világban” című 2008-as éves jelentésről és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikájáról szóló 2009. május 7-i ⁽⁶⁾ állásfoglalására,
 - tekintettel az emberi jogokról és a demokráciáról szóló sürgősségi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlésének az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának létrehozásáról szóló A/RES/60/251. számú határozatára,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának korábbi rendes és rendkívüli ülészakaira, valamint az egyetemes időszakos felülvizsgálat korábbi fordulóiira,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2010 márciusában megrendezendő következő, tizenharmadik ülészakára, valamint az egyetemes időszakos felülvizsgálat 2010. május 3. és 14. között tartandó nyolcadik fordulójára,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2011-ben esedékes felülvizsgálatára,
 - tekintettel a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése következtében megvalósuló intézményi változásokra,
 - tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés Lisszaboni Szerződésből eredő változata 2. cikkére, 3. cikkének (5) bekezdésére, valamint 18., 21., 27. és 47. cikkére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az emberi jogok egyetemességének tiszteletben tartása, előmozdítása és védelme az Európai Unió etikai és jogi vívmányainak fontos részét, valamint az európai egység és integritás egyik alapkövét képezi ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0021.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0097.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P5_TA(2004)0037.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0237.

⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0362.

⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0385.

⁽⁷⁾ Az EUSz. 2.cikke, 3. cikkének (5) bekezdése és 6. cikke.

2010. február 25., csütörtök

- B. mivel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa az egyetemes emberi jogokra specializálódott egyedülálló platform, valamint az ENSZ rendszerén belül az emberi jogokkal foglalkozó speciális fórum,
- C. mivel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának felülvizsgálata két nyomvonalon halad: a szerv státuszát New Yorkban, az eljárásokat pedig Genfben vitatják meg; mivel a következő évben számos kezdeményezésre és nem hivatalos ülésre kerül sor,
- D. mivel az elmúlt évtizedekben nőtt az Európai Unió globális szerepvállalása, és az új Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) létrehozásával kifejezésre juttatott új megközelítés hozzájárulhat ahhoz, hogy az Unió hatékonyabban lépjen fel a globális kihívások átfogó, következetes és eredményes leküzdése érdekében,
- E. mivel – ahogyan az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa, illetve azt megelőzően annak elődszervezete, az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága korábbi ülései esetében is – az Európai Parlament Emberi Jogi Albizottságának küldöttsége idén is Genfben utazik az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának tizenharmadik ülésére,
1. hangsúlyozza az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa tizenharmadik ülésének jelentőségét – az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának legfontosabb ülése 2010-ben; üdvözli a 13. rendes ülésen miniszterek és más magas rangú kormánytisztviselők részvételével a közeljövőben tartandó magas szintű tanácskozást; tudomásul veszi, hogy magas szintű tanácskozás ülésein két témakört vitatnak majd meg: a gazdasági és pénzügyi válságokat, illetve az Emberi Jogi Oktatás és Képzés (HRET) tárgyában tett ENSZ-nyilatkozatot;
 2. üdvözli, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa 13. ülésének napirendjén szerepel az „ENSZ emberi jogi főbiztosának jelentése a globális gazdasági és pénzügyi válságnak az emberi jogok érvényesítésére kifejtett hatásáról és a válság enyhítését szolgáló lehetséges fellépésekről”; felszólítja az Unió tagállamait, hogy tevékenyen járuljanak hozzá ehhez az eszmecseréhez;
 3. kéri, hogy az EU tagállamai aktívan vegyenek részt a fogyatékkal élő személyek jogairól folytatott éves interaktív vitán, a Latin-Amerikai és Karibi Országok Csoportja (GRULAC) által kezdeményezett, az igazsághoz való jogról folytatott, és az elnyomással kapcsolatban az igazságra összpontosító eszmecseréken, valamint a gyermekek jogai tárgyában tartott éves ülésen;
 4. hangsúlyozza az Unió közös álláspontjainak jelentőségét az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa tizenharmadik ülésén megvitatandó témák tekintetében, még ha nem is teljesen világos, hogy az EU tagállamai a Lisszaboni Szerződés hatályba lépését követően miként lépjenek fel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában;

Az Emberi Jogi Tanács tevékenysége

5. ismételten felhívja az Unió tagállamait, hogy tevékenyen forduljanak szembe minden olyan kísérlettel, amelynek célja az emberi jogok egyetemességének, oszthatatlanságának és egymástól való függésének megkérdőjelezése, valamint hogy határozottan ösztönözzék az ENSZ Emberi Jogi Tanácsát arra, hogy egyenlő figyelemben részesítsék a bármely alapon – például nem, faj, kor, szexuális irányultság, vallás vagy hit – történő megkülönböztetés minden formáját;
6. óva int az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának túlzott átpolitizálódásától, mivel az megakadályozza, hogy a szervezet teljesítse megbízatását; hangsúlyozza az egyes országokra vonatkozó határozatok jelentőségét az emberi jogok súlyos megsértése elleni küzdelemben; ebben a tekintetben határozottan elítéli az intézkedés mellőzésére irányuló indítványok alkalmazását, és csalódottságának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy a tanács tizenegyedik rendkívüli ülésén ezt az eljárást használták, ami megakadályozta, hogy olyan átfogó és következetes végső határozatot fogadjanak el, amely kezelni tudta volna a Srí Lanka-i helyzetet;

2010. február 25., csütörtök

7. üdvözlöi a Haitiról szóló tizenharmadik rendkívüli ülés Brazília kezdeményezésére történő megrendezését, melynek célja az emberi jogi megközelítés beillesztése a pusztító földrengés utáni helyreállítási munkákba, továbbá örömmel fogadja az ülészak innovatív vonatkozásait, például a természeti katasztrófát követő rendkívüli ülés megszervezését, valamint az ENSZ szakosított ügynökségeinek bevonását, amelyek szakértelmükkel járultak hozzá a megbeszélésekhez; hangsúlyozza a haiti emberi jogi független szakértő fontos szerepét az emberi jogok érvényesítésében az ENSZ szélesebb körű erőfeszítéseinek vagy az adakozók által irányított támogatások terén Haitin, és kéri az ENSZ-tagállamokat, hogy kövessék nyomon ezt az ülést, az emberi jogokat előtérbe helyező megközelítést beépítve az ENSZ Haiti támogatására irányuló, szélesebb körű erőfeszítéseibe, különös tekintettel a kiszolgáltatott személyekre, például a gyerekekre;
8. felszólítja az Unió tagállamait, hogy kezeljék kiemelten az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa által a háborúk és erőszakos konfliktusok során a polgári lakosság ellen elkövetett emberi jogi jogsértések megszüntetése érdekében hozott konkrét intézkedéseket, beleértve a kifejezetten a nők és gyermekek ellen irányuló erőszakos cselekményeket és a gyermekkatonák problémáját;
9. sajnálattal állapítja meg, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa képtelen volt megfelelő gyorsasággal fellépni más súlyos emberi jogi problémák esetében; felhívja az EU tagállamokat, hogy ítéljék el az emberi jogok megsértését, és tevékenyen vegyenek részt az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa erre irányuló mechanizmusainak kialakításában, az afganisztáni, guineai, iráni, jemeni, iraki és nyugat-szaharai emberi jogi válság elleni fellépés érdekében; továbbra is úgy véli, hogy az ENSZ mandátuma kiterjed a nyugat-szaharai emberi jogi helyzet ellenőrzésére is;
10. megismétli a „vallások becsmérlése” fogalmával kapcsolatos álláspontját, és miközben elismeri, hogy a vallási kisebbségek hátrányos megkülönböztetésének problémáját maradéktalanul kezelni kell, úgy véli, hogy mégsem helyénvaló a fent nevezett fogalom felvétele a rasszizmus, a származás alapján történő megkülönböztetés, az idegengyűlölet és a diszkrimináció minden formája tekintetében kiegészítő normákat megállapító jegyzőkönyvbe; kéri az ENSZ tagállamait, hogy hajtsák végre maradéktalanul a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a vallás- és lelkiismereti szabadság tekintetében meglévő normákat;
11. ismételten felhívja az Unió tagállamait, hogy saját belső politikáikban biztosítsák az emberi jogok tiszteletben tartását, ha ugyanis ezt nem teszik meg, akkor ezzel az Unió helyzetét gyengítik az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában;
12. üdvözlöi, hogy az Egyesült Államok ismételten kötelezettséget vállalt az ENSZ testületeiben, hogy újból az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa tagjává választották, valamint hogy építő jellegű munkát végzett mind a véleménynyilvánítás szabadsága tekintetében az ENSZ Közgyűlésének 64. ülésén, mind pedig a durbani felülvizsgálati konferenciát nyomon követő cselekvési terv tekintetében; kéri az Egyesült Államokat és az Európai Unió tagállamait, hogy az ilyen kezdeményezéseket a jövőben is kövessék nyomon, és működjenek maradéktalanul együtt;
13. aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa tagjainak május 10-én tartandó választásán Irán tagjelölt lesz; ismételten hangsúlyozza, hogy nem ért egyet a „tisztá lappal indulás” elvének az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának választásain történő alkalmazásával, felhív a választások versenyszellemben történő lebonyolítására minden regionális csoport esetében, és sürgeti, hogy az EU tegyen meg minden tőle telhetőt annak megelőzése érdekében, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának tagjává válasszanak olyan országokat, amelyek emberi jogi megítélése rendkívül problematikus;
14. felszólítja az Európai Uniót és tagállamait, hogy továbbra is gyakoroljanak nyomást az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa tagjainak megválasztására vonatkozó kritériumok kialakítására, és különösen arra, hogy legyen minimumkövetelmény a különéljárásokkal való együttműködés, saját feladatkörükkel összhangban; felszólítja az Európai Uniót, hogy a választások során alkalmazandó iránymutatásoknak a régiókon átnyúló partnerekkel együtt történő kidolgozásával vállaljon vezető szerepet;
15. felhív a különéljárások és az ENSZ-egyezmény alapján létrehozott testületek következtetései és ajánlásai tényleges végrehajtásának hatékony ellenőrzésére az egyetemes időszakos felülvizsgálat keretében minden egyes ország tekintetében;
16. kéri az Unió tagállamait, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt a különéljárásokra vonatkozó valamennyi megbízatás megőrzése érdekében; kéri, hogy a humanitárius helyzet rosszabbra fordulására való tekintettel újítsák meg az ENSZ mianmari és koreai népi demokratikus köztársasági különmegbízottja megbízatását, és bocsássanak ki új, országspecifikus megbízatást a Kongói Demokratikus Köztársaság esetében;

2010. február 25., csütörtök

17. üdvözlö a „Közös tanulmány a világ országainak a terrorizmus elleni küzdelemmel összefüggő titkos fogva tartással kapcsolatos gyakorlatairól” című dokumentumot, amelynek megvitatására a 13. ülésen kerül majd sor; felhívja az Unió tagállamait, hogy támogassák és megfelelő módon kövessék nyomon a jelentést, az Európai Parlament e tárgyban korábban hozott állásfoglalásaival – különösen a 2009. február 19-i ⁽¹⁾ és 2007. február 14-i ⁽²⁾, az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról szóló állásfoglalásával – összhangban;

18. kéri, hogy az Unió vegyen aktívan részt az egyetemes időszakos felülvizsgálat ülésein annak érdekében, hogy biztosítható legyen a méltányos eljárás és az ENSZ különeljárásait és az ENSZ-egyezmény alapján létrehozott testületek következtetéseit és ajánlásait támogató és velük összhangban lévő végeredmény, többek között azzal, hogy szükség esetén technikai segítséget nyújt azok megvalósításához;

19. kéri az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét és a tagállamokat, hogy munkálkodjanak annak érdekében, hogy az Unió határozott közös álláspontot alakítson ki a gázai övezetben és Izrael déli részén kialakult helyzetet vizsgáló tényfeltáró küldöttség jelentésének nyomon követése tekintetében, nyilvánosan kérve ajánlásainak megvalósítását és az elszámoltathatóságot a nemzetközi jog megsértései esetén, ideértve az állítólagos háborús bűnöket is, és sürgeti mindkét felet, hogy folytasson olyan vizsgálatokat, amelyek az ENSZ Közgyűlése A/64/L.11. számú határozatával összhangban megfelelnek a függetlenségre, a pártatlanságra, az átláthatóságra, a gyorsaságra és a hatékonyságra vonatkozó nemzetközi normáknak, valamint hangsúlyozza, hogy a nemzetközi emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog valamennyi fél általi tiszteletben tartása alapvető előfeltétele a méltányos és tartós közel-keleti békének;

20. kéri az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét és az EU tagállamait, hogy az Unió külső misszióival és az e téren érdekelt nem kormányzati szervezetekkel folytatott tanácskozás révén aktívan ellenőrizzék a Goldstone-jelentés ajánlásainak megvalósítását; szorgalmazza, hogy az ajánlásokat és a kapcsolódó megállapításokat építsék be a mindkét féllel folytatott uniós párbeszédbe, valamint a többoldalú fórumokon képviselt uniós álláspontokba;

21. jóllehet az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának felülvizsgálata nem szerepel közvetlenül az e Tanács 13. ülésén megvitatott témák között, hangsúlyozza, hogy szükség van egy átlátható és mindenre kiterjedő felülvizsgálati eljárásra, amely figyelembe veszi a nem kormányzati szervezeteket, a civil társadalmat és az egyéb érintett szereplőket;

22. hangsúlyozza, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának felülvizsgálata nem gátolhatja meg a Tanácsot abban, hogy folytassa az emberi jogok megsértésével kapcsolatos jelentős munkáját;

23. felszólítja az Unió tagállamait, hogy az A/HRC/12/L.28. számú határozattal létrehozott, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa felülvizsgálataért felelős munkacsoport közelgő első ülésére való tekintettel alakítsanak ki közös álláspontot a témában, valamint dolgozzanak ki hatékony és kezdeményező tárgyalási stratégiát; hangsúlyozza az EU közös álláspontjának jelentőségét az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának felülvizsgálatára irányuló folyamat tekintetében, és kéri az EU tagállamait, hogy kövessék a közösen elfogadott, úgynevezett „vörös vonalakat”;

24. kéri a Parlament Külügyi Bizottságát, hogy készítsen ajánlást a Tanács számára annak érdekében, hogy az Unió időben kialakíthassa álláspontját a következő felülvizsgálatról;

25. elismerve egy átfogóbb vita szükségességét, kifejezi azon álláspontját, mely szerint a felülvizsgálat során meg kell őrizni az ENSZ Emberi Jogok Főbiztosának Hivatala függetlenségét, védelmezni, és lehetőség szerint erősíteni kell a különeljárásokat, továbbá garantálni kell az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága számára a lehetőséget, hogy az emberi jogok megsértésének egyes konkrét eseteit országokra vonatkozó határozatokkal és országokénti megbízatásokkal kezelhesse; hangsúlyozza az emberi jogok oszthatatlanságának jelentőségét, akár szociális, gazdasági, kulturális, polgári vagy politikai jogokról legyen szó; tudomásul veszi az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának az intézményfejlesztési csomag igénybevétele nélkül történő megerősítése módjairól szóló megbeszéléseket;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0073.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0032.

2010. február 25., csütörtök

Az Unió részvétele

26. elismeri az Európai Unió és tagállamai aktív részvételét az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának munkájában, és gratulál Belgiumnak az eddigi sikeres elnökséghez, továbbá üdvözli a spanyol elnökség által meghatározott uniós prioritásokat az emberi jogok területén;

27. felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy folytassák erőfeszítéseiket a római alapokmány egyetemes ratifikációjának és a szükséges nemzeti végrehajtási jogszabályok elfogadásának előmozdítására, összhangban a Tanács 2003. június 16-i, a Nemzetközi Büntetőbíróságról szóló 2003/444/KKBP közös álláspontjával⁽¹⁾ és a közös álláspont nyomon követésére irányuló, 2004. évi cselekvési tervvel; elismeri az EU és a Nemzetközi Büntetőbíróság közötti együttműködési és segítségnyújtási megállapodást, és ennek alapján felhívja az Európai Uniót és tagállamait, hogy teljes körben működjenek együtt a Bírósággal és adjanak meg számára minden szükséges segítséget; megállapítja, hogy a Római Jegyzőkönyv első felülvizsgálati konferenciájára 2010. május 31. és június 11. között kerül sor az ugandai Kampalában, amely jelentős lépést jelent majd a Bíróság továbbfejlesztésében;

28. úgy véli, hogy az Unió új intézményi felépítése lehetőséget biztosít arra, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában következetesebben, láthatóbban és hitelesebben tudjon fellépni; felszólítja a főképviselőt/alelnököt annak biztosítására, hogy tegyenek gyakorlati lépéseket a Lisszaboni Szerződés végrehajtására annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a túlságosan hosszú átmeneti időszak, ami rontaná az Unió hitelét és hatékonyságát, valamint hogy az új intézkedések segítsék az Uniót a régiók összefogásában és a más tömbökbe tartozó országokkal a közös kezdeményezésekkel kapcsolatban folytatott együttműködésben;

29. megbízza az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa tizenharmadik ülészakán részt vevő küldöttségét, hogy fejtsse ki az ebben az állásfoglalásban megfogalmazott aggályokat, és felhívja küldöttségét, hogy látogatásáról tegyen jelentést az Emberi Jogi Albizottságnak, valamint célszerűnek ítéli, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa megfelelő üléseire a jövőben is küldjenek európai parlamenti delegációt;

*

* *

30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a főképviselőnek/alelnöknek, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ Biztonsági Tanácsának, az ENSZ főtitkárnak, a 64. Közgyűlés elnökének, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa elnökének, az ENSZ emberi jogi főbiztosának és a Külügyi Bizottság által létrehozott EU-ENSZ munkacsoportnak.

⁽¹⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/l_15020030618en00670069.pdf